

Tervettä itsekkyyttä!

Panu Virkkala

Kirjoitan tätä lauantaisten teho-päivystysten jälkeisessä kohmelossa ja lievässä uni-deprivaation aiheuttamassa hypomaniasa. Sunnuntaiamuna oli jälleen kerran riemasuttavaa kuulla iloisesti jutustelevien kollegojen äänet kahvihuoneen oven läpi, nähdä ystävällisesti hymyilevät kasvot ja kuulla hyvän huomenen toivotukset. Taas yksi survival-kurssi onnellisesti takanapäin.

Kaiken kaikkiaan meillä TAYS:ssa on takana raskas ja koetteleva alkuvuosi, kesästä puhumatakaan. Menetimme arvokasta tietotaitoa ja kokemusta työpaikanvaihdosten sekä eläkkeelle ja puolieläkkeelle siirtymisten johdosta. Lisäksi alueemme muiden sairaaloiden kesäsulut yhdessä omien hyvin ansaittujen kesälomiemme kanssa johtivat siihen, että välillä tunnelma oli kuin joukkosidontapaikalla. Elektiivinen toiminta oli pakko supistaa minimiin. Kaikki joutuivat joustamaan ja venymään äärimmilleen. Onneksi talossa oleva erikoistuvien lääkäreiden joukko on niin kokenutta ja ammattitaitoista kuin on, sillä vastuuta oli jokaisen pakko ottaa enemmän kuin tarpeeksi. Raha on tietysti laiha lohtu, mutta klinikan johto huomioi tilanteen mm. tarkastamalla erikoistuvien peruspalkkoja ylöspäin. Päivystyskorvauskin nousee viimein samalle tasolle työtaakan kanssa, eli siirrymme tässäkin suhteessa superraskaaseen sarjaan. Työpaikkamme tunnelma pysyi tiukasta työtahdista huolimatta hyvänä. Osittain tässä varmasti on auttanut se, että aktiivivapaita on ollut mahdollista pitää kohtuullisen joustavasti. Toivottavasti vielä nyt syysateiden saavuttua upean kesän jälkeen kaikki jaksavat väsymyksestä huolimatta säilyttää huumorintajunsa ja vältymme turhilta pinnan kiristymisiltä.

Järjestimme aikaisemmin tänä vuonna TAYS-anestesiaerikoistuville kyselyn, jonka aiheina olivat mm. työilmapiiri, koulutus, päivystysrasitus ja tulevaisuudensuunnitelmat - eli ne ikuiset erikoistumiseen liittyvät pulmat ja huolenaiheet. Kyselyn tulokset olivat, jopa yllättävissäkin määrin, positiivisia. Varsinkin erikoistuvien lääkäreiden kesken ilmapiiri koettiin pelkästään myönteiseksi, eikä senioreidenkaan kanssa tuntunut kenelläkään olevan ongelmia. Vaikka sen itse sanonkin on ilo olla osa tällaista erikoistuvien lääkäreiden ryhmää. Erilaiset persoonat täydentävät mukavasti toisiaan ja sekoittuvat onnistuneeksi kokonaisuudeksi. Toivottavasti jatkossakin kaikki saavat tehdä töitä omina persooninaan ilman teeskentelyä, turhaa jäykistelyä tai kyynärpäätaktiikkaa. Suurimmat kritiikin kohteet selvityksessämme olivat vanhat tutut, eli koulutuksen suunnitelmallisuuden puute (tosin tässä suhteessa tilanteen koettiin parantuneen huomattavasti verrattuna aikaisempaan) ja alan ikuisuusongelma, suuri työsidonaisuus. Palautetta kukaan ei arvatenkaan tuntenut saavansa tarpeeksi. Mikähän siinä on, että meidän suomalaisten ihmissuhdetaidot ja verbaalinen lahjakkuus eivät koskaan tunnu riittävän palautteen antamiseen. Kehuminen ja kiittäminen koetaan helposti tyhjän puhumiseksi tai mielistelyksi ja rakentavaksikin tarkoitettu negatiivinen palaute taas muuttuu kovin nopeasti henkilökohtaiseksi moitteeksi.

Etenkin näinä erikoislääkäripulan aikoina on tärkeää muistaa, että erikoistuva lääkäri todellakin on, kuten nimikin sanoo, erikoistumassa. Vaikka olisi saanut kuinka hyvät lähtökohdat keskussairaaloavuosien aikana tahansa (terveysiä ja kiitos Poriin), opittavaa riittää rajaton määrä. Mie-

lestäni meillä onkin subjektiivinen oikeus opetukseen, tarvittaessa vaikka kädestä kiinni pitäen. Asia tulisi myös erikoislääkäreiden mieltää niin, että kyse etenkin yliopistoklinikoissa on myös opetusvelvollisuudesta. Jos konsultoinnin kohteena oleminen ja nuorempien opastaminen ei miellyttä, voi aivan vapaasti vaihtaa maisemaa. Toivotavasti missään päin Suomea se kuuluisa "koulutuksellinen näkökohta" ei enää tule esiin vain niissä tilanteissa, missä työpäivä näyttää venyvän pitkäksi tai tehtävä on muuten vastenmielinen. Samoin kommentit tyyliin "kyllä nuorena pitää jaksaa" ja "eihän teillä edes ole lapsia" saavat jo unohdettua historian hämärään. Anestesiologipula onkin antanut meille erikoistuvilla lääkäreille ainutlaatuisen tilaisuuden vaikuttaa paitsi omaan koulutukseemme myös työpaikkojemme olosuhteisiin ja ilmapiiriin. Nyt on meistä kiinni miten hyvin pystymme hyödyntämään tilanteen sekä omaksi

että tulevien erikoistuvien parhaaksi.

Meillä erikoistuvilla lääkäreillä ei liene syytä turhaan alemmuudentuntoon. Meillä kaikilla on luonnollisesti oikeus oman elämämme hallintaan, eikä koulutuksen varjolla nöyryyttäminen enää onneksi taida olla missään todellisuutta. Hyvällä itsetunnolla, terveellä tavalla itsekkäinä ja sopivassa määrin kovapäisinä meillä on oikeus vaatia hyvää opetusta ja asiallista kohtelua. Samalla täytyy muistaa, että loppujen lopuksi vastuu omasta oppimisesta ja ammatissa kehittämisestä on kuitenkin jokaisella erikoistuvalla itsellään.

Panu Virkkala
erikoistuva lääkäri
anestesiayksikkö, TAYS
panu.virkkala@pshp.fi